

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 30-11-2004.....

Αριθ. Γνωμ.: 3709/12.....

Προς

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Γεν. Δ/ση : Α΄

Δ/ση : Δ΄ 3

Τμήμα : Α9

Σχετ.: Το 104246/8-11-2004 έγγραφό σας.

Σε απάντηση του ερωτήματος που διατυπώνεται στο παραπάνω σχετικό έγγραφό σας, έχω τη τιμή να σας γνωρίσω, ότι η γνώμη μου είναι η ακόλουθη:

Ι.- Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 4332/1929, με την από 27 Ιουνίου 1929 σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, που κυρώθηκε με αυτό το νόμο, ιδρύθηκε η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, υπό μορφή ιδιότυπου νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, αποκαλούμενον «αυτόνομος τραπεζικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρος » και με σκοπό την ενάσκηση της αγροτικής πίστωσης υπό όλες τις

μορφές, την ενίσχυση της συνεταιρικής οργάνωσης και τη βελτίωση των όρων της διεξαγωγής των εν γένει εργασιών και συναφών συναλλαγών. Για την οικονομικότερη και πλέον εύρυθμη λειτουργία της, προς επίτευξη του σκοπού της, η Αγροτική Τράπεζα εξοπλίσθηκε από τον ίδιο νόμο (άρθρα 8 και επ.) με σειρά ουσιαστικών και δικονομικών προνομίων. Ειδικότερα στο άρθρο 12 εδ. α' και β' του παραπάνω νόμου, όπως αντ. με το άρθρο 2 της από 3-5-1931 σύμβασης που κυρώθηκε με το Ν. 5277/1931, ορίζεται ότι, η Α.Τ.Ε. δικαιούται οποτεδήποτε να εγγράψει υποθήκη στα ακίνητα των οφειλετών της, η δε εγγραφή αυτής, καθώς και της συμβατικής υποθήκης «είναι απηλλαγμένη παντός τέλους και δικαιώματος». Επίσης, πέραν από την ειδική αυτή ως προς την εγγραφή υποθήκης ρύθμιση, με τη διάταξη του άρθρου 33 εδαφ. β' του ίδιου νόμου ορίζεται, ότι «και εν γένει εις πάσαν περίπτωσιν απολαύει και η Αγροτική Τράπεζα πασών των ατελειών και απαλλαγών των εκάστοτε απολαύει και το Δημόσιον», ενώ εξ άλλου, κατά το άρθρο 34 παρ. 2 του ίδιου ως άνω νόμου, «πάντα τα έγγραφα δι' των η Α.Τ.Ε. λαμβάνει ή δίδει δάνεια και αι υπ' αυτής διδόμεναι ή λαμβανόμεναι οιαδήποτε αποδείξεις, πιστοποιητικά φυλάκων υποθηκών και μεταγραφών ή οιαδήποτε άλλα έγγραφα..... απαλλάσσονται παντός τέλους χαρτοσήμου, ενσήμου και οιαδήποτε άλλου τέλους ή δικαιώματος». Περαιτέρω στο άρθρο 26 παρ. 4 του Ν. 1914/1990, με τον οποίο έγινε η μετατροπή της Α.Τ.Ε. σε ανώνυμη εταιρεία, ορίζεται ότι «όλες οι ειδικές ρυθμίσεις, που αφορούν την Αγροτική Τράπεζα και αναφέρονται ιδίως στα προνόμιά της, ουσιαστικά και δικονομικά, στις απαλλαγές της, φορολογικές και άλλες, στους τίτλους απαιτήσεών της και γενικά στο πρόσωπο αυτής, ως

υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται αμετάβλητα στο πρόσωπο της Α.Τ.Ε. ως ανώνυμης εταιρείας». Με βάση τις παραπάνω νομικές διατάξεις ανέκυψε κατά το παρελθόν διχογνωμία, σχετικά με το αν η Α.Τ.Ε. κατά την εγγραφή υποθήκης, προσημείωσης υποθήκης ή κατάσχεσης, υποχρεούται να καταβάλει τα μειωμένα αναλογικά δικαιώματα, που προβλέπονται από τη διάταξη του άρθρου 7 του Ν. 325/1976, σύμφωνα με την οποία «όταν η υποθήκη, κατάσχεσις ή προσημείωσις εγγράφεται αιτήσει του Δημοσίου ή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου εξομοιουμένου προς αυτό από απόψεως προνομίων δικαστικής, διοικητικής, οικονομικής φύσεως ή απολαύοντος των ατελειών αυτού, οι Άμισθοι Υποθηκοφύλακες εισπράττουσι τα εν άρθρω 3 δικαιώματα, μη δυνάμενα εν ουδεμία περιπτώσει να υπερβώσι τας δραχμάς 20.000». Σχετικά με την εγγραφή υποθήκης, κρίθηκε τελικά από τον Άρειο Πάγο και η άποψη αυτή επικράτησε, ότι το άρθρο 7 του Ν. 325/1976, δεν μπορεί να εφαρμοστεί και για την Α.Τ.Ε. και ως εκ τούτου αυτή δεν υποχρεούται να καταβάλει τα μειωμένα αναλογικά τέλη του άρθρου 7 (βλ. ΑΠ 1503/1995). Με την απόφαση αυτή υιοθετήθηκε ουσιαστικά η άποψη, που είχε εκφρασθεί με την 6/1986 Γνωμοδότηση της Εισαγγελίας του ΑΠ (Αντεισαγγελέας Κ. Σταμάτης). Σχετικά όμως με την εγγραφή κατάσχεσης η αντιμετώπιση ήταν διαφορετική, αφού γινόταν δεκτό ότι η Α.Τ.Ε. στην περίπτωση αυτή, πρέπει να καταβάλει στον υποθηκοφύλακα τα αναλογικά δικαιώματα του άρθρου 7, γιατί αυτά δεν αποτελούν τέλη του άρθρου 34 παρ. 1, 2 του Ν. 4332/1929, αλλά αμοιβή αυτού για τις παρεχόμενες υπηρεσίες (βλ. Δ/ξη 27/1993

Εισ. Πλημ. Κιλκίς, Ποιν. Χρον. 913 επ., ένθα περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία).

II.- Με τη διάταξη του άρθρου 8 του Ν. 3060/2002 ορίσθηκε ότι: «Στα άρθρα 7 και 14 του Ν. 325/1976, η υπάρχουσα διάταξη αριθμείται ως παράγραφος 1 και προστίθεται παράγραφος 2, που έχει ως εξής: «2. Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, με εξαίρεση τα δάνεια εκείνα προς του αγρότες, τους κτηνοτρόφους, τους αλιείς, τις συνεταιριστικές οργανώσεις τους και τις επιχειρήσεις των οργανώσεων αυτών, για τα οποία ισχύουν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ευνοϊκές ρυθμίσεις, καταβάλλει για την εγγραφή υποθήκης, προσημείωσης υποθήκης ή κατάσχεσης σε ακίνητα των οφειλετών της, προς εξασφάλιση των απαιτήσεών της από τη χορήγηση δανείων, τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 12 του Ν. 325/1976 και στη παράγραφο 18 του άρθρου 5 του Ν. 2408/1996». Με τη ρύθμιση αυτή αποκαθίσταται η αρχή της ισότητας και διαμορφώνονται συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των Τραπεζών, χωρίς να παραβλέπεται η ειδική αποστολή της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος. Έτσι για όσα δάνεια χορηγούνται για την επίτευξη του αρχικού σκοπού λειτουργίας της Τράπεζας, που είναι «...η ενάσκηση της αγροτικής πίστωσης υπό όλες τις μορφές, η ενίσχυση της συνεταιριστικής οργάνωσης και τη βελτίωση των όρων διεξαγωγής των γεωργικών εν γένει εργασιών και συναφών συναλλαγών...», ισχύουν και για το μέλλον οι ευνοϊκές ρυθμίσεις, ενώ για τα άλλα δάνεια των συνήθων Τραπεζικών συναλλαγών, δεν υφίσταται πλέον κανένα προνόμιο και η Αγροτική Τράπεζα υποχρεούτο να καταβάλει ότι και οι υπόλοιπες ανταγωνίστριες Τράπεζες κατά την εγγραφή υποθήκης, προσημειώσεως ή κατάσχεσης. Πρέπει

να παρατηρηθεί ότι ο νομοθέτης προέβη στη ρύθμιση αυτή, γνωρίζοντας τις θέσεις της νομολογίας, σε σχέση με τα τέλη, προκειμένου περί δανείων προς αγρότες κ.λ.π., τις οποίες και δεν θέλησε να αλλάξει με ρητή νομοθετική ρύθμιση. Συνεπώς και μετά την ισχύ του Ν. 3060/2002, θα πρέπει η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος κατά την εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης για δάνεια προς αγρότες κ.λ.π., να υποχρεούται σε καταβολή μόνο παγίων τελών, ενώ προκειμένου για εγγραφή κατάσχεσης, για τα ίδια δάνεια σε καταβολή των μειομένων αναλογικών τελών, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 325/1976.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Βασίλειος Μαρκής

Κ.Χ.